

1905 16. Jan. 1899: 2. Beh. af Finanslov. f. 1899—1900. (Landbrugsminist.) 1906

bigaaende, som han ikke motiverede nøjere. Jeg vil derfor aldeles bestemt fastholde, at i sin Helhed var det et rent sagligt Foredrag om Landbrugets Kreditforhold.

R. Sørensen: Naar jeg vil sige et Par Ord, er det ikke min Mening at ville komme ind paa de enkelte Bevillinger, jeg vil kun sige et Par Ord i Almindelighed. Ærede Medlemmer ville give mig Ret i, at der har været bevilget store Summer til Landbruget og stigende Aar efter Aar, men desuagtet har det vist sig, at Landbruget stadig er i Tilbagegang, og det er min fulde Overbevisning, at selv om man gik til at bevilge 10 Gange saa meget, som der bliver bevilget, vilde Resultatet blive det selv samme, fordi Forholdene, hvorunder det danske Landbrug arbejder, ere usunde, idet man ganske simpelt kan faa sine Varer billigere, end man kan producere dem. Det er ganske de samme Forhold, som her gøre sig gældende, som over for Fabrikvirksomheden. Startes en Fabrik, og der ingen Beskyttelse gives, og de Varer, som Fabrikken skal fabrikere, kunne indføres billigere, saa er det sikkert, at saa vil Fabrikken gaa til Grunde, selv om den en Tid kan holdes oppe ved at søge en ny Aktiekapital og ved at tilsætte sine Midler. Det samme vil ske i Landbruget, det kan holdes gaaende en Tid, ved at man faar en Del Landbrugsbevillinger, og ved at det sætter sin Kapital til, og jeg tror for Resten snart, at vi ere naaede til det sidste Standpunkt, idet Kapitalisterne snart eje alt Jordegodset her i Landet. For at give ærede Medlemmer et Eksempel, skal jeg fremdrage det paa disses Ejendomme, der blev købt af Godsejeren 1852, og det var en meget human Godsejer, Baron Blixen-Finecke, hvis Navn er kendt over hele Landet. Gaardene blev den Gang solgte til en Pris af 2,800—4,000 Rdlr. eller 6 à 8,000 Kr. i vore Penge, og nu skyldes der paa disse Ejendomme, paa de selv samme Ejendomme og til den selv samme Herremand 20 à 30,000 Kr., og ærede Medlemmer ville ikke kunne bortforklare, at det da egentlig er Herremandens Ejendom, idet han som Prioritetshaver ganske rolig kan inddrage dem under sig. Man staar altsaa lige over for

dette, og det er min fulde Overbevisning, at de, der holde med Erihandelen i vore Dage, de holde med Kapitalisterne og drive os nærmere ind under Herremændene igen, og hvad deraf kan følge. . . .

Formanden (Sofus Høgsbro): Jeg maa dog henstille til det ærede Medlem, at han ikke kommer for langt bort fra den Sag, som foreligger til Forhandling, og som er de Landbrugsministeriets vedkommende Paragraffer og Ændringsforslagne dertil.

R. Sørensen: Jeg skal indrette mig efter den ærede Formands Udtalelse, idet jeg dog vil gøre et Par Bemærkninger til et æret Medlem, det ærede Medlem for Esbjerg (Bluhme) som har talt baade i Lørdags og i Dag, og som gjorde en Hensigt til Ministeriet om at købe af Landets Produkter. Jeg finder det ganske naturligt, om Landets Produkter kom i Betragtning, men det er dog aldeles umuligt for et Ministerium at købe af Landets Produkter, naar der staar Varer ved Siden af paa Pladsen, som kunne købes billigere, og jeg tænker, at ærede Medlemmer ville give mig Ret i, at der er kun en Vej at bringe vore egne Varer op paa Højde med Udlandets, og jeg tror, at det ærede Medlem for Esbjerg vilde gøre Landbruget en stor Tjeneste ved at tone rent Flag, thi hvis det, som jeg formoder, er det ærede Medlems Mening, kan det kun ske ved at faa Toldbeskyttelse. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds (Rosleff) udtalte sig med Henblik paa de smaa Husmandsbrug. Jeg tænker, at jeg maa drage det frem, da det kun er et Gensvar til, hvad det ærede Medlem upaataalt har faaet Lov til at sige. Han sagde, at Udlandet nu fremstiller en Del Varer, som tidligere have været fremstillede af Husmændene, det var Høns og slige Ting. Det er ganske rigtigt, thi vil man f. Eks. gaa hen paa Odense Torv, saa vil man der se russiske Varer, baade Gæs og Høns og Ænder, som sælges til Priser, med hvilke Husmændene ikke kunne konkurrere. Det har tidligere været en god Indtægt for Husmændene, som meget forbedrede deres Stilling, idet de, uden at det kostede dem videre Arbejde, kunde frembringe disse